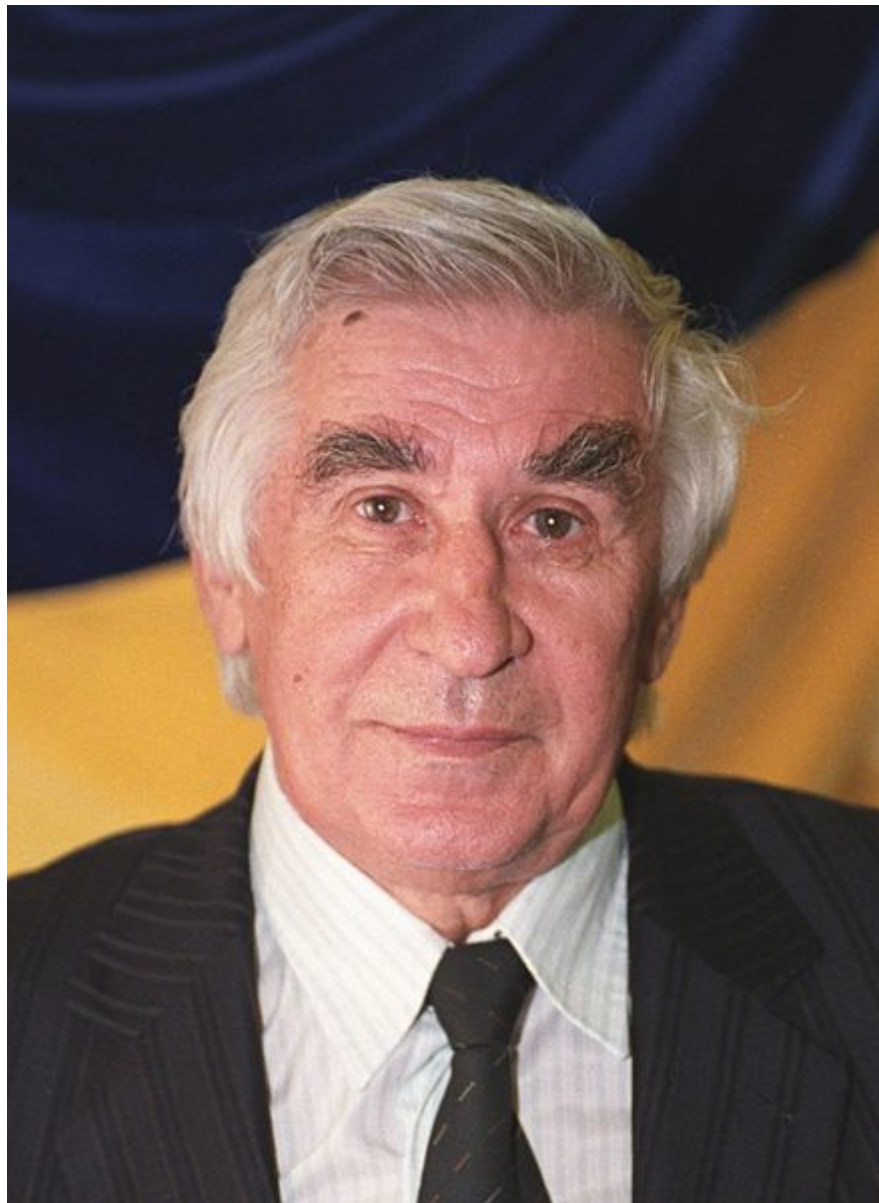

АНАТОЛІЙ САМОЙЛЕНКО
талановитий математик і вчитель за покликанням
(із 75-річчям – з роси та води!)

Анатолій Михайлович Самойленко, академік Національної академії наук України, народився 2 січня 1938 року в селі Потіївка Радомишлянського району Житомирської області. Поступив спочатку на геологічний факультет Київського університету ім. Т. Шевченка, та відчувши невгамовний потяг до математичної точності та аналітичного мислення незабаром перевівся на механіко-математичний факультет. Успішно закінчивши навчання у 1960 році, Анатолій Самойленко був рекомендований для навчання в аспірантурі Інституту математики Академії наук України, де став учнем академіка Юрія Митропольського, видатного представника української математичної школи Крилова-Боголюбова, котра тоді активно розвивалася, набуваючи світове визнання. У 1963 році Анатолій Самойленко захистив кандидатську дисертацію, а чотири роки по тому вже захистив докторську дисертацію, і таким чином став наймолодшим доктором наук в Україні та одним з наймолодших докторів наук в тодішньому СРСР. У 1965–1974 роках Анатолій Самойленко працював старшим науковим співробітником в Інституті математики, а з 1974 року став завідувати кафедрою інтегральних та диференціальних рівнянь в своїй альма-матер, Київському державному університеті ім. Т. Шевченка. У 1978 році був обраний членом-кореспондентом Академії наук України, а в 1988 році — директором Інституту математики Національної академії наук України. Дійсним членом Академії наук України Анатолій був обраний в 1995 році. В 2006 року Анатолій Самойленко став академіком-секретарем Відділення математики Національної академії наук України. Анатолій Самойленко є автором понад 300 наукових робіт, включаючи більше 20 монографій, основні з яких видані за рубежом англійською мовою, а також кількох популярних підручників для студентів.

Наукові інтереси Самойленко охоплюють широкий спектр важливих завдань якісної та аналітичної теорії диференціальних рівнянь та нелінійної механіки, дослідження яких було розпочато в класичних роботах Пуанкаре і Ляпунова. Його оригінальні та глибокі праці присвячені дослідженням проблем особливостей гладких багатовимірних нелінійних відображень, звідності систем з квазіперіодичними коефіцієнтами, поведінці інтегральних кривих слабо збурених динамічних систем на інваріантних тороїдальних і гладких компактних многовидах та в їх оточенні, розвитку теорії збурень на тороїдальних многовидах та створенню асимптотичних та чисельно-аналітичних методів нелінійної механіки. Особливо значним є вклад Анатолія Самойленка в теорію багато-частотних коливань, фундаментальному розвитку якої присвятили багато досліджень такі видатні вчені як А. Пуанкаре, М. М. Крилов, М. М. Боголюбов, Ю. А. Митропольський, А. Н. Колмогоров, В. І. Арнольд та Дж. Мозер. Ще один відомий цикл робіт Анатолія Самойленка присвячений теорії диференціальних систем з імпульсною дією. Ця область досліджень традиційно асоціюється з київською математичною школою ще з 1937 року, коли Н. М. Крилов та М. М. Боголюбов показали, що асимптотичні методи нелінійної механіки можуть бути успішно використані для дослідження рівнянь з імпульсною дією. Проте, систематичні дослідження математичних проблем теорії диференціальних систем з імпульсною дією тісно пов'язані саме з ім'ям Анатолія Самойленка.

Анатолій Самойленко у співавторстві зі своїми учнями та колегами збагатив фундаментальними математичними результатами математичну науку в таких областях як теорія особливостей нелінійних відображень, динамічних систем на гладких компактних многовидах та їх структурна стійкість, теорія приведення багато-частотних коливань, асимптотичні методи, теорія імпульсних систем та чисельно-аналітичні методи аналізу

нелінійних диференціальних рівнянь.

Самойленко ефективно поєднує наукову роботу з педагогічною та громадською діяльністю. Починаючи з 1987 року він працював професором та керівником кафедри інтегральних та диференціальних рівнянь механіко-математичного факультету Київського національного університету, а з 2001 року став теж завідувати кафедрою диференціальних рівнянь фізико-математичного факультету Національного технічного університету "КПІ". Анатолій Самойленко регулярно читає загальні та спеціальні курси диференціальних рівнянь, керує курсовими та дипломними роботами студентів, приділяє значну увагу роботі з аспірантами. Серед його учнів є біля 30 докторів та понад 80 кандидатів фізико-математичних наук. Анатолій Самойленко заслужено тішиться високим авторитетом серед світового математичного співтовариства за математичний талант і видатні організаційні здібності. Він є членом Європейської академії наук, Американського математичного товариства, Українського математичного товариства, Київського математичного товариства, Нукового товариства імені Шевченка, а також є членом-кореспондентом (з 2006 року) *Academia dei Peloritani Pericolanti* (Мессіна, Сицилія, Італія; Академія була заснована в 1725 році), головним редактором "Українського математичного журналу", журналів "Нелінійні коливання" та "Математичний Вісник НТШ", є відповідальним редактором журналу "У світі математики", а також членом редколегій журналу "Математичний аналіз та його застосування" та "Журналу нелінійної математичної фізики". Анатолій Самойленко був багатократно членом наукових комітетів міжнародних конференцій і запрошувався як "візитуючий професор" до багатьох провідних міжнародних математичних центрів світу.

Як гідний продовжувач традицій Київської математичної школи, закладеної М. Криловим та М. Боголюбовим, Анатолій Самойленко забезпечує успішний розвиток багатьох напрямків математичної науки в Україні. За свою невтомну наукову діяльність в царині математичної науки Анатолій Самойленко був удостоєний Державної премії України в галузі науки і техніки (1985 і 1996), премією М. Островського (1968), премією імені М. Крилова (1981), премією імені М. Боголюбова (1998), премією імені М. Лаврентьєва (1981) та премією імені М. Остроградського (2004). Він нагороджений званням заслуженого діяча науки в Україні (1998), а також орденами Дружби народів (1984) і "За заслуги" III ступеня (2003), почесною грамотою Президії Верховної Ради України (1987) та срібною Медаллю М. Остроградського (2001). За свою багатолітню і активну працю в Науковому товаристві імені Т. Шевченка як співзасновник та головний редактор "Математичного вісника НТШ" Анатолій Самойленко був обраний в 2003 році Дійсним членом Наукового товариства імені Т. Шевченка, прилучившись до почесного грона таких відомих в минулому класиків фізико-математичної науки та Дійсних членів НТШ як Д. Гільберт, Ф. Кляйн, М. Планк, А. Ейнштейн, Д. Граве, М. Кравчук, М. Крилов, М. Боголюбов та Ю. Митропольський.

У свій 75 річний ювілей професор математики Анатолій Самойленко є сповнений великої творчої наснаги та нових наукових ідей. Від імені всього грона членів Математичної комісії НТШ ми щиросердечно бажаємо Анатолію Самойленкові міцного здоров'я, щасливого довголіття, завжди творчого неспокою та нових успіхів у плідній науковій діяльності. З роси Вам та Води!

*Колектив Математичної Комісії
Наукового Товариства імені Т. Шевченка*